

SZENTES és VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KOZLÖNYE.

Megjelen vasárnap és csütörtökön.

Előfizetési ár:

Negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Görög-udvar,

hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal

méréselt áron számít fel.

A városházépítés kérdése.

Azon a nagy értekezleten, melyet Mátyás Ferenc dr. polgármester a városházépítést elhatározó képviselő-testületi közgyűlést megelőzően összehívott, hogy annak véleményét meghallgatva, azt — javaslat alakjában a közgyűlés elé terjessze, — szemben a tanács azon javaslatával, hogy az új városházát a Jurenák-ház telkére és a városnak e mellett levő telke egy részére, a két telek közt levő közbe vonásával úgy építsük, hogy annak főhomlokzata a kurcai hid utcába egészen a nagy kőfal második kapujáig benyúljon, — azt az eszmét vettem fel és ajánlottam az értekezletnek elfogadásra, hogy ezen javaslattól eltekintve, de azt véglegesen el nem ejtve, a város tegyen kísérletet a Szentesi Takarékpénztár Kossuth-téri saroktelekének megszerzésére és ezen a telken, azt a Jurenák-ház telkével egyesítve, teljes főhomlokzatát a Kossuth-téren fejlesztve ki, építsék fel a városházát.

Kimutattam ekkor ezen előterjesztésben, hogy ez a városra egy fillérrel sem ró több terhet, mint a tanácsi javaslat alapján esetleg eszközlendő városházépítés, mert a Szentesi Takarékpénztár telkének megszerzése esetén a város úgy építhet, hogy az ott most elhelyezve levő összes üzleteknek, magának a takarékpénztárnak is biztosíthat megfelelő helyiségeket, melyek évi bérösszege a telek árának kölcsönpénzzel fedezendő összegét teljesen amortizálná; rámutattam azt is, hogy az építkezési idejére ezekkel az üzletulajdonosokkal mi módon lehetne az üzlethelyiségük biztosításának tranzakcióját eszközölni, — valamint hogy a felmerült aggodalmakkal szemben, mintha javaslatomnak bizottsági elfogadása és hivatalos javaslatként a közgyűlés elé terjesztése a városházépítésnek immár sürgősen elodázhatalan ügyét ismét hosszabb időre tolná el, — kimutattam azt is hogy ezek az aggodalmak meg nem állanak, miután a közgyűlésnek módjában van a kérdéses telekvásárlás perfektuálására 30 napi záros határidőt kikötni, ami bőségesen elég egy ilyen ügylet megkötésére, — és ha ezen idő alatt a takarékpénztárral elfogadható egység létre nem jöhetne, — már az alap-határozatában kimondani, hogy az esetre azon tanácsi javaslat végrehajtására ad felhatalmazást a választandó

városházépítő bizottságnak, mely szerint az új városháza a Jurenák-ház és a régi városház kijelölt részének telkén építtessék föl.

Hogy a javaslatomnak ezen értekezleten való mellőzése és a tanácsi javaslat elfogadása akkor hogyan következett be: ez nem tartozik szorosan véve a tárgyhoz, erről tehát főlélesleges volna itt felvilágosítást adnom. Különbösen is nem ezt tartom a városházépítés kérdésével kapcsolatosan fontosnak és közérdekűnek, hanem azt, hogy ime ma, alig két hónappal ama nagyértekezlet után maga a hivatalos város is oda tér az én akkor előterjesztett javaslatomhoz, hogy az új városházát — a szentesi takarékpénztár telkének lehető megszerzésével, ezen és a Jurenák-ház telkén teljes főhomlokzatával a Kossuth-térré építsük ki.

Ezt célozza ugyanis a kimerítő javaslat, melyet most a polgármester a városházépítéssel kapcsolatos összes kérdések megoldása érdekében közreadott s amelyről lapunk előző számának egy újdonságában rövidesen már megemlékeztünk.

Ez a kimerítő és minden részletkérdésre kiterjedő javaslat hat vázlatrajzhoz alkalmazkodik, amelyek vázlatrajzok: egy új mántelep, egy előfogatos és tűzoltó-telep, egy előfogatos istálló és szivattyúszin, egy tűzoltó-lakás, kocsis- és lajtszin részletei mellett, alternative két részlettervet adnak magára az új városházépítésre, nevezetesen egyet a régi tanácsi javaslat alapján, mely szerint az új városháza a városnak ma is birtokában levő telkeken, — egyet pedig, mely szerint az a szentesi takarékpénztár telkének megszerzésével az általam, a bizottságban ajánlott módon építtetnék fel.

Főlélesleges talán mondanom, hogy amit akkor, a bizottság elé terjesztett javaslatomban jónak tartottam, — ma is csak helyeselhetem. Ma is az a meggyőződésem, hogy az összes érdekelt tényezők jóindulata mellett a nélkül, hogy ebből a városra csak egy fillér több teher is hárulna és a nélkül, hogy ez által maga a városházépítés kérdése csak egy nappal is elodáztatnék, ez a fontos kérdés ezen az alapon megoldható s hogy az esetleg így épülő városháza, teljes főhomlokzatával a Kossuth-térré, mennyivel volna impozánsabb s mennyivel inkább diszitené főterünket, mint ha az építkezés a közgyűlés által már

elfogadott eredeti tanácsi javaslat sz erint úgy történnék, hogy a főhomlokzat egy részét a vármegyeház oldal-homlokzata eltakarja: ez annyira szembeötölő, hogy külön is rámutatni szinte főlélesleges szópazarlásnak tartom.

A nagyközönséget, melynek adófillereiből az új városházépítés költségeinek kikerülniük kell, első sorban kétségves kívül az érdekl: vajjon új telekvásárlás esetén nem emelkedné-e az ő adóterhe?

Az az alternatív javaslat, melyet a polgármester arra nézve közreadott ha a város a takarékpénztári és Jurenák ház telkén építené fel a magaszékházát, — erre a kérdésre határozottan nem-mel felel és ezt kézzel foghatóan meg is indokolja.

Kimutatja nevezetesen, hogy a takarékpénztár épülete ma, az intézet ingyenes helyiségén fölül, 8000 korona évi nyers bevételt ad, amelyből ha az adókat, illetek egyenértéket, tűzárk és javítási költséget összesen 2400 kor. összegben leütjük, tényleges tiszta jövedelemül évi 5600 korona marad, ami 120000 korona tőke jövedelmének felel meg. Ha ehhez az intézeti helyiségek után számítható évi 3000 korona bérösszeg megfelelő tőkét, 60000 koronát hozzá adjuk, vételár gyanánt 180000 korona áll elő.

Ennyit adhat tehát a város a telekért. Ezt persze kölcsön útján kellene fedeznie, valamint az a többletköltséget is, amivel a városháza ilyen felépítése járna, mely többletköltség, igazán realisan számítva, 55000 koronára tehető. Együttesen tehát 235000 koronával több kölcsönt kellene felvenni, aminek éves amortizációja 11.750 korona volna. Ezen annuitási összegnek fedezésére szolgáltatnának: a takarékpénztár által fizetendő évi 3000 korona és az előzetes 15 évi szerződés alapján ott még elhelyezhető üzlethelyiségek után fizetendő évi 9300 korona, összesen 12300 korona haszonbér, úgy, hogy — amint látnivaló — ezek a haszonberek bőven földöznek a telek vételára és az építési többletköltség céljaira felveendő újabb kölcsön évi annuitását, eltekintve attól, hogy főterünk e részén az üzlethelyiségek értéke, a város jövő fejlődésével arányban; mindig csak emelkedhet.

A magam részéről tehát örömmel látom, hogy a város hatósága ezt az eszmét magáévá tette s hiszem, hogy az győzni is fog. —is.—

Szabad lovagok. A képviselőház mentelmi bizottsága egymásután utasítja vissza az illetékes hatóságoknak egyes képviselők mentelmi jogának felülvizsgálását kérő megkereséseit. A mentelmi jogi módon minden néven nevezendő brutalitások, sőt büntetnek is palladiumává válik lassanként és a képviselő urak hovatovább nem a mentelmi jog védelmét fogják érezni, hanem szentnek és sérthetetlennek tartva magukat, szabad lovagokként fognak portyázni a többi emberiség becsületére, testi épségére vadászva. A törvénynek erje ki fog csorbulni az ő személyükön és a leggyerekebb eszű, melyet a képviselő elkövet, erősebb tekintélyű leendő minden törvénynek. A hanyavetés jogokra tesz szert a törvény felett és a képviselő önkény a legnagyobb hatalommal válik az országban.

A mentelmi jog igen fontos és igen helyes joga a képviselőnek. Céja az, hogy politikai működését ne akadályozhassák, meggyőződését ne befolyásolhassák, politikai állásfoglalásáért ne zaklathassák sem egyesek, sem bíróságok, sem a kormányhatalom.

Hanem amikor a mentelmi bizottság arra az állaspontra helyezkedik, hogy pusztán az egy parthoz tartozás kedvéért a képviselőt egyáltalán elzárja a büntető hatalom elől, akkor illuzióriusna teszi a mentelmi jogot épp úgy, mint általában a jogrendet. Az az út, amelyen a mentelmi bizottság és utána a képviselőház most halad, helytelen út és rossz vége lesz annak a módszernek, amelyet követ. Ha azt hiszik, hogy ez a képviselők tekintélyének használni fog, hát nagyon, de nagyon tévednek. Ez a módszer a képviselőket meggyűlölteti a néppel, amely nagyon hajlandó arra a felfogásra, hogy itt úri huncutságról, politikai paklizásról van szó...

Ami alapjában véve nem is olyan nagy tévedés. De ha mar így észrevehetően megnyilatkozott, tessék egy kis időre beszűntetni. Elvégre a mohóság sohasem diplomatikus dolog.

Polgármesterek kongresszusa.

A rendezett tanácsú városok polgármesterei kongresszust tartottak hétfőn és kedden Budapesten, hogy városaik sérelmeinek orvoslása, anyagi helyzetének javítása, egy önálló városi törvény alkotása és a szolgálati pragmatika megállapítása dolgában emlékiratot szerkesszenek. A belügyminiszter képviselőcélben N e m e t h y Károly miniszter tanácsos kijelentette a kongresszuson, hogy a kormányt van hatva a városok nagy jelentőségének tudatától és mielőbb reális biztosítékokat teremni, amelyek a városok fejlődését előmozdítják. Örömmel fogadták a polgármesterek ezt a régen várt kormány ígéretet. Ideje, hogy a magyar kultúra centrumainak, a városoknak elhanyagolt ügyét kigragadják az eposványosadásból s szociális és kulturális biztosítékokkal lassak el a modern városi élet intézményeit. Kötelessége ez különösen a mai kormányának, mely a demokráciát hirdeti; hiszen minden magyar város a munkás demokrácia otthona, melyet erősíteni és emelni: elsődleges feladat.

A polgármesterek kongresszusán Szentpáli István dr. miskolci polgármester elnököl a Szentest M a t é f f y Ferenc dr. polgármester képviselte. Miután az elnök a megjelenteket és belügyminiszter képviselőjét üdvözölte s az utóbbi — a miniszter nevében

— a fentemlített kijelentéseket megvette, amit a kongresszus tagjai lelkes éljenzéssel fogadtak, letargyaltak a kormányának átnyújtandó memorandumot, melyet némi módosításokkal elfogadtak. Kérik nevezetesen a memorandumban, hogy a rendezett tanácsú városokat mentseik fel a megyei gyanakodás alól; továbbá, hogy az állami érdekből teljesített feladatokért megfelelő anyagi rekompenciában részesüljék a városokat; kérik az ipartörvény revízióját és azt, hogy a pénzügyintézet (1894) jövedelmei után kivetett állami adó a városok pótlását szedhessenek. Kérik továbbá a szegényügy országos rendezését; a szolgálati pragmatika törvénybe iktatását s végül S z e r c l e m h e y i Károly főlegyházi polgármester indítványának elfogadásával, azt, hogy ezután az állami és törvényhatósági tisztviselőkre is vethessenek ki, — az általános adókötelezettség jogelve alapján, — községi pótladót.

A memorandumot egy küldöttség adta át A n d r á s s y Gyula gról belügyminiszternek s ugyancz a küldöttség a miniszterelnöknél is tisztelgett.

A húr elpattant.

Gakran megtörtént már ez ezen a ke-rek világon, hogy aki a szelvet vettegette, a vihart aratgatta. Kis dolgokban, nagy dolgokban történt már ez így s hogy kicsi dolog-e vagy nagy a munkások és munkaadók szervezkedési folyamata, annak elbírálása első sorban az ő legsajátosabb dolguk, de az, hogy a haborúskodás milyen eredményeket hoz, az már a nagyközönséget is érdekli. Bizonyos, mert tény, hogy az újabb sztrajkok egy részének a nagy közönség már nemcsak nézője, aki rokonszenvével, esetleg ellenszenvével kíséri az akciót a saját tetszése és a sztrajkokról alkotott egyéni felfogása szerint. Már bizony ez elmúlt, mert a közönség részesevé, szenvedő részesevé vált a sztrajkoknak azóta, amióta beigazolódott, hogy az általános dragaságnak, a megélhetés nehézségének bizonyos fokig a sztrajkok az okai. Vegeredményeik közé ezt is odaszámíthatják, mint olyan bizonyosságot, amelyet nem lehet megdeníteni: az öbte tett, jobban mondva: öbte tenni parancsolt munkásoknak egyik terméke ez.

A sztrajk túllépt a célon, mikor első sorban olyan tüzásokba ment, amelyek elfordítottak tőle a közönség rokonszenvét. Nem minden esetben, de sok esetben. Például a budapesti villamos vasutak alkalmazottainak eddig minden mozgalmat rokonszenvével kísérte a budapesti közönség, mert panaszaiikat és kívánásaiikat emberi szempontból megvizsgálódnok talalta, de ebből a hangulatból meglehetősen kikököntette a legutóbbi sztrajk, mert a Rakóczi-ünnepe ellenére készült. Pedig a közönség rokonszenve nagy numerus a sztrajkoknál s azok a sztrajkvezetők, akik ezt a rokonszenvet szenvedélyes és erőszakos intézkedéseikkel a sztrajk ellen fordítottak, túllétek a célon. Legalább a munkások célján túllétek. Ezt azért lehet így emlegetni, mert sztrajkoló munkások és sztrajkoltató ur nem mindig tartoznak egy kalap alá. Egyik a sztrajk által ohajt megélhetésében segíteni, a másik a sztrajkból él.

Kétségtelen, hogy a munkásbeszűntetés mindig azon egyéni jogok közé tartozik, fog tartozni, amelyely az egyén szabadon élhet. Senkit sem lehet valamely munka elvállalására kötelezni, ez igaz marad mindenütt, ahol nem rabzolgartató az állam. Ha valaki egyéni boldogulásának az útját ilyen módon látja virágosabbnak, nérheli bátran azt az utat a saját szemüvegén keresztül. Csak két ellenvetés van. Az egyik a bibliából való, amely azt mondja: aki nem dolgozik, az ne egyék, Képletes mondas. Vastag könyv a biblia, de mégis szűken élhet a szavakkal, mert egy egész világ minden dolgaról beszél. Ez a képletes mondas is bővebben fölérszelve úgy

hangzik, hogy a tarsadalom munkabíró részének bizonyos része jogosult nem dolgozni, de nem kívánhatja, hogy aztan a dolgozó rész tartsa el. A másik elvenvetés pedig az, hogy senki sem élhet jogán felül. Mindenki-nek jár jog, de nem jár túljog. A dolgozó tarsadalomnak nincsen joga ahhoz, hogy a dolgozni nem akarót munkára kényszerítse. Ezen alapul a sztrajk. De — mert két vége van minden botnak — It is van a dolognak másik oldala is. Az, hogy a dolgozni akarót munkája végzésében nem akadályozhatja meg a nem dolgozó.

Megakadályozhatja ugyan, ha bírja, erőszakkal és a terror különböző fegyvereivel, de tisztességes és elfogadható eszközökkel nem. Joga nincs hozzá, az bizonyos. S aki jogtalanságot cselekszik, nem kívánhatja tulajdon igaz vagy vélt jogának tiszteletben tartását, becsülését, épségben való megőrzését.

Ha ennél az elméleti, de a gyakorlatba régen atszűrdött igazságnal maradtak volna a magyarországi sztrajkok, csinálhattak volna dolgukat a világ végétéig, azaz, hogy addig, amíg a józan magyar munkásnak a szeméfol nem nyílik annak a látására, hogy a fagának önmaga alatt való ügybuzgalmu fűrészelése nem tartozik éppen a leghasznosabb multságok közé. De tulmentek a célon, jól el lehet mondani, hogy megmondolás nélkül és vakon haladtak előre. Szervezetük egyre jobban terjedt s a munkás ebben bizva bizakodott. Nem ismervén a napvilágot s a napvilág fortélyait, nem ismervén a szervezeti önkormányzat azon elveit, amikből egy hajszálnyit engedni nem szabad, engedte ezeket s egyben atengedte magát a szervezete önkényuralmának. Szervezete önkormányzatából önkényuralom vált, amely hatalmi ügykörébe akart és akar vonni mindent. Németországban már beállt a hatalmi túténgedés csődje; ott a munkásszervezetek, a jobbik eszűkhöz kapva, nem nyíltan és nyíltan, szóban és nyilvános írásban megmondottak a maguk központjának, hogy hatalmi erőszakoskodásaival nem értenek egyet s nem hajlandók cseledjei, bérései lenni a tulajdeklő központi vezetőségeknek, amelyekről még azt sem tudják, hogy a sazezernyi és milliónyi munkáskaroknak egy énfelzett pillanatban a kezükbe való adasat, ezt a hatalmas hatalmat titokban milyen elölok elérésére gyakorolják, vagy vetik latba.

S ma már itthon is megmozdul az ország. A törvényhozás és a maganosok. Nem a sztrajk ellen, ha annak formája jogserű. Nem az ellen, hogy dologra vállalkozzék az, aki nem akar dolgozni. Hanem tisztán csak az ellen, hogy a munkaját végezni akarónak sem erőszak, sem semmiféle fenyegetés, vagy titkos megfélemlítés ne alhasson az útjába. Felre a kocsmabeszéddel. Lassuk igazán. Van e joga élnie annak, aki élni akar? Van e joga kenyeret vinni haza szűlötté gyermekeknek, annak, aki szűlci kötelességének meg akar telelni? Van e egyáltalán masnak belezólása az én életem sorsába, amíg az az életsors a minden rendes ember által tisztelendő s a király által szentesített törvények hataraít at nem lépte?

Kissé későn fölödött kérdések ezek. Az aradat elmosta a töltéseket és idegenben csatangol, s bar nem tudja, mi kárt tesz, de kárt csinál, szomoró kárt és nagymennyiségűt. Ezt nézván, mit tehetnek egyebet, hat asóra és kapara kapnak az emberek, kísérelvén a védekezést. Ilyképen szűletik meg a munkaadók szövetezete, amely kimondja, hogy létezésére szükség van. Valóban az, hogy ki miként, mennyit és mikor dolgozon: talán még sem lehet egészen azon pesti úrfurma fraterék ügykörébe tartozandó, akik a maguk emeletes hazaikból nézik a parancsrovakura elkövetett országos lelki és vagyoni romlásokat. Valamikor már végétek kell szakadna ennek is, — és sajnalatos, a szemeknek, amelyek a maguk jóvoltából nem akartak, a maguk karából kell fölnyílniuk.

Ujdonságok

Szentes, 1906 november 15.

— **Közigazgatási bizottság.** Csongrád-vármegye közig. bizottsága f. hó 13-án tartotta havi rendes ülését, Cicatricis Lajos dr. alispán elnöklése mellett, aki bejelentette, hogy a belügyminiszter nem teljesítette a bizottságnak azt a kérelmét, hogy a fogyatékos gyermekek államilag való nevelését magára vegye, miután úgy is tetemesen támogatja a szegedi vakok és siketnémák intézetét. Különbök a megye területén összesen csak 14 vak egyén van s ezek közül is csak három olyan korú, hogy iskoláztni kell. — Ezután a póttartalekosok kartalanitási igényét állapította meg a bizottság az egész megye területére, napi 2—2 koronában. — Szentes város képviselőtestületének azt a határozatot, hogy két új ovodának államköltségbe való felállítását a közoktatásügyi kormánytól, a bizottság partolólág határozta a kormányhoz felterjesztési s egyúttal felhívja határozta Szenteset is, hogy kérelmét kellő formában terjessze elő. — Horváth Ferenc horgosi állami iskolai igazgató ellen több vádat magában foglaló feljelentést intéztek Szeosza Dezső kir. tanfelügyelőhöz, aki erre nyilatkozatára hivat fel a nevét. Az igazgatótanító, tsadván az ellene felhozott vádakait, egyidőjűleg kérte, hogy ellene a fegyelmet megelőző vizsgálatot rendeljék el. Ezt a kérelmet a bizottság teljesítette. — Csongrád község kérelmére, hogy nagy forgalmára való tekintettel, az állami postahivatala államossítsák, — mely kérelmet annak idején a bizottság partolólág terjesztett fel, most érkezett le a kereskedelmi miniszternek a kérelmet elutasító leirata, melyben a miniszter azzal indokolja határozatát, hogy a csongrádral számos nagyobb formájú postamesteréig sincs államossítva. Ha a forgalmi viszonyok úgy kívánják, a miniszter ki fogja terjesztetni a szolgálati időt és gondoskodik róla, hogy megfelelő munkaerő alkalmaztassék a postamesteri állásra.

— **A szegedi installáció.** Szegeden fényes ünnepségek közepett iktattak be a főispáni méltóságba, f. hó 12-én, Kelemen Béla, aki vármegyének is főispánja lett. A beiktató ünnepségen vármegyénket, élén Cicatricis Lajos dr. alispánnal, nagyszámú küldöttség képviselte, melyet a beiktató közgyűlést követő fogadások során a főispán, közvetlenül Szeged város tisztikara után, megkülönböztetett előzékenységgel fogadott. A lelkes hangulatban lefojtt installáció eseményei keretében természetesen minket az új főispán programja érdekelt első sorban s ennek is leginkább az a része, melyben a megyekérdéssel foglalkozott; — mert, mint már a főispáni kinevezéteskor megírtuk: az új főispán politikai partállása semmi tekintetben sem befolyásolhatja állás foglalásunkat. Nos hat, a megyekérdés dolgában, miután ismételte régebbi nézetét, melyek szerint szükségesnek tartja Szeged székhelyivel egy új megye kikerekítését, erre nézve szóról szóra ezeket mondotta: »Szeged székhelyivel sok mindenféleképpen lehet egy új területet beosztással bíró megyei törvényhatóságot alkotni, csak kétféleképpen nem lehet és nem szabad 1) Csak azokat községeket lehet és szabad ebbe a keretbe bevonnai, amelyek lakossága önmaga belátja az új szervezés politikai fontosságát, életrevalóságát és adminisztrációs tekintetben is

előnyös voltát és hazafias lélekkel maga is buzgólkodik ezen nemzeti ügy megoldásán; de erőltetéssel, hatalmi szóval, nélkülük és ellenük határozva, egyetlen községet sem szabad és nem lehet úgy iiven új municipális szervezetbe bevonnai. 2) Meg lehet oldani sokféleképpen, csak úgy nem lehet és nem szabad, hogy ebből a jelenlegi vármegyei székhelyekre és ezek közt Csongrádvármegye jelenlegi székhelyére, Szentesre, a derék magyar városra bármineki igazí serelem hármasoljon. — Ez a főispáni ünnepélyes nyilatkozat sok tekintetben alkalmas a felmerült jogos aggodalmak lecsillapítására, bár — nézetünk szerint markánsabb, megnyugtatóbb volt volna, ha a főispán rövidebben, így fejezi ki nézetét: csak úgy nem lehet és nem szabad, hogy ez z e a d s i Csongrádvármegye és ebben Szentes megyeszékhely jellege eltörlültesse. Így a nyilatkozata határozottabb és megnyugtatóbb lett volna.

— **A tanítók fizetése.** A »Politikai Értésítő« című könyvomatosság a néptanítók fizetési javítása dolgában a közoktatásügyi minisztériumnak következő kommunikéját közli: »Nemely lap azt a hirt hozta, mint-ha a vallás- és közoktatásügyi minisztérium a néptanítók fizetések minimumát már megállapította volna, még pedig kétezer koronában. Ámbar már maga az összeg is — amely az eddig támasztott legszélsőbb követelményeket is messzétúlhaladja, — megállapítja a híresztelésnek szembeszökő valószínűségét, még is meg kell állapítanunk, hogy a tanítók fizetés rendezésére nézve a tárgyalások a pénzügyminisztériummal igen előrehaladt stádiumba jutottak ugyan, de még befejezve nincsenek és így valamely összeg megállapításáról, mint befejezett tényről nem lehet szó. Mint ilyen túlzott híresztelések pedig, mint amilyen az is, amelyről most szólunk, csak arra lehetnek alkalmasak, hogy a küszöbön álló méltányos rendezéssel szemben előre elhíntek az elégedetlenség megvált.

— **Földmunkások gyűlése Csongrád-, Bekés- és Csanád vármegyéknek** mintegy 40 községből 120 kiküldött munkás tartott vasnap gyűlést Oroshazán, az Alföld szallosa nagyerőben, mintegy 1000 résztvevő jelenlétében, Csizmadia Sándor az ismert szocialista költő s a földmunkások országos szervezete titkáranak elnöklése mellett, hogy helyzetüket megbeszéljék és lehetőleg egy egységes napszám-szabályzatot állapítsanak meg. Amikben határozatok, véleményünk szerint — túlhajtásokba is mentek bele a munkások, mert sokban önmaguk ellen törnek, sokban a szó szoros értelmében teljesíthetetlen feltételek elé állítják a gazdaszályt. Nevezetesen arra ment első sorban az akció hogy a munkások télen az aratáshoz ne szerződjenek. Ha már most a gazda tél szakán akarja az aratást szerződéses bízósítani, le fog szerződni más vidékekből munkásokkal s a helyben lévő az aratás idején munka nélkül maradván, maguk alatt vágják a fat. De egyebekben is erősen kihívják legjobbakaróki bíralatát is a munkások oroshazi gyűlésének határozatai. A napszám-bérekre nézve ugyanis megállapították, hogy: december, január, februárban, 10 órai munkaidő mellett, amibe az étkezési idők is beszámítandók, 2 korona; március, április, májusban 12 órai munkaidő mellett 3 korona; júniusban 14 órai munkaidő mellett 5 korona;

júliusban 16 órai munkaidő mellett 7 korona; augusztusban 14 órai munkaidő mellett 5 korona; szeptember, október, novemberben 12 órai munkaidő mellett 3 korona legyen a minimum napszám, ellátás nélkül. Az éves cseledek bérére nézve pedig ez a megállapodásuk: Csálaoos cseléd kapjon 360 korona készpénzt. 8 mm. búzt, 5 mm. árpat, 6 mm. rozst, 1 és fél kat. hold földet, családjanak lakást, 6 mtr. támfát, 1 fias disznó és egy tehéntartást. Ez ellenében ünnepen és vasárnapon csak a jószág komló szendőköt tartozik végezni úgy, hogy minden második vasárnapja teljesen szabad legyen. Munkaidéje a mezőn reggel 6-tól este 6-ig. Az esti és reggeli jószágvetést a sorosok végzik, de úgy hogy ezek se dolgozzanak tovább esti 8-nál s nem kezdik előbb hajnali 4 óránál. A bér havi részletekben jár ki. A nőtlen cseléd bére pedig havi 60 korona és lakás. — Így papirosn — látnivaló — busásan gondoskodtak magukról Oroshazán a földmunkások. A valóságban azonban — be kell látniuk — ezek a főtételek teljesíthetetlenek, mert nincs gazda, akit tönkre ne tennének.

— **Külterületi istentisztelet.** Pap Lajos református körlelkész f. hó 18-án, vasárnap délelőtt 9 órakor istentiszteletet tart a belső fábrián, Tóth Károly tanító-féle — iskolánál.

— **A törvénytelen gyermek joga.** A kir. Kúria polgári tanácsa, Oberschall Adolf elnöklése mellett f. hó 9-én tartott ülésében azt a fontos elvi jelentőségű kérdést döntötte el, vajjon törvénytelen gyermeknek, akinek törvényes testvérrel is vannak, van-e örökösödési joga, ha édesanyja végrendelet nélkül elhalálozik. A Kúria, Sáróczy Sándor és László bírói előadása után szabadidev szellemben döntött és kimondotta, hogy a törvénytelen gyermeknek is van örökösödési joga.

— **Csongrád fejlődése** A szomszédos Csongrád község nemrég elhatározta az általános szabályrendeletet és elkészítette. A földművelésügyi minisztérium közegészségügyi mérnöki osztálya most teljesen díjtalanul készítette el a vízvezeték költségvetését és tervezetét, miket a legközelebbi községi képviselői közgyűlés elé terjesztettek. Ugyancsen közgyűlés elé szándékoznak terjesztetni a villamvilágítás ügyét is.

— **Erőszakoskodó rendőrök.** Rejtélyes bűncselekményben tűzött ki végtárgyalást e hó végére a szegedi büntető törvényszék elnöksége. Harom dorozsmai rondőr a vadlott, akik a miatt kerülnek a törvényszék elé, mert borzasztóan bantak el egy szegedi szabómestert, Balog Endrével, aki azzal tette a nevét ismertté, hogy a Fejérváry-kormány főispáninstalláció idején hirdetményt tett közzé, amelyben ajánlatot tett nagymennyiségű ziptojas megvételére. Balog Endrénék Dorozsman főközülete volt és így gyakran tartózkodott kint a nevezett községben. A mult téli folyamán is átment egy alkalommal Dorozsmára és ott egy koromban összeveszett Szalai József rondőrrel és annak két társával. A rendőrök nagy haragra lobbantak és mint afféle vidéki potentátok, főnyalaboták a szabót és hurcolták a községhez felé. A dolog nem simán. Balog rugdálózott, így hat a földhöz vágta és úgy vonzolták végig az utcán. Mire a községhezahoz értek, Balognak már orrán-száján lojot a vére. A rendőrök ellen személyes szabadság megsértése miatt indították meg a bűnvád, eljárás és a község szolgálatából már el is bocsátották

őket. Most aztán Balog rokonai újabb feljelentést tettek, hogy a szabómester időközben meghalt, még pedig ama belső sérülés következtében. Amelyeket a rendőrk brutális bánásmódja következtében szenvedett. Valószínű tehát, hogy a rendőrök ellen most már nemcsak személyes szabadság megsértése miatt folytatják majd az eljárást, hanem kiterjesztik a büntügyi vizsgálatot arra is, hogy mi okozta Balog Andre halálát?

— **Névváltoztatás.** Pláger Árpád és kiskorú gyermekei, belügyminiszeri engedéllyel, vezetéknevüket Polgárra változtatták.

— **Ezer korona államsegély.** A közoktatásügyi miniszter a mindszenti kertészeti irányú külön szaktanitói gazdasági ismétőliskola céljaira, nevezetesen öt katasztrális hold területű gyakorlótelep állandó jellegű beruhasására és az ottani Oroszlán-vendéglőnek tanteremmel és szaktanitói lakrással leendő átalakításának költségei fedezésére, a tarczaja terhére egyelőre ezer korona államsegélyt engedélyezett. Ezzel kapcsolatban említjük meg hogy a közoktatásügyi miniszter Szvoboda Ödön mindszenti ideiglenes gazdasági szaktanitót ezen állásban véglesítette.

— **Öngyilkossági kísérlet.** Héjja Albertné Horváth Teréz f. hó 12-én öngyilkossági kísérletet követett el a kistőkei tanyájukon, lenyelvén egy darabka kékkövet. Ahogy a mérge hatni kezdett, az asszony elarulta magát férje előtt, aki nyomban kocsira ültette és behozta a városba Czukermann Somma dr. kerületi orvoshoz, ahol megrendelt ellenmérgeg hatásától jobban is lett, úgy, hogy a veszedelem elmulnik tekintethető. A kapitányságon, ahol kihallgatták, Héjjáné azt mondta szedtes elhatározása okával, hogy kelletlen családja életét kergeti a halába.

A praktikus orvosok

Által telt kísérletek igazolják, hogy a csukamájolaj a Scott-féle Emulsió formájában sokkal hatásosabb mint közönséges állapotában. Egy ismert klinikán folytatott kezelést bebizonyította, hogy csukamájolaj eredeti közönséges állapotában véve saját súlyának 4-szeresével emelte a szervezet zsírtartalmát, míg a Scott-féle Emulsió formájában véve, az abban tartalomzott ugyanolyan mennyiségű csukamájolaj súlyának 7-szeresével túllalatta amazét. Gyermekek, sőt válogatos, kényes betegségek is általában minden undor nélkül és anélkül, hogy a legeszközrebb szervezetavariót kellene tartaniuk, vehetik a Scott-féle Emulsiót. IX. 5—1.

A Scott-féle Emulsió valódiságának jele a hátán nagy csukahalat vivó halász védjegye. Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér leveletyélre beküldésé ellenében mintával bérmentve szolgál!

Dr. BUDAI EMIL „Vrosi gyógyszer-tára”

BUDAPEST, IV., VÁCI-ÚTCA 84./85.

Egy eredeti üveg ára: 2 K. 50 fillér. Kapható minden gyógyszerárban.

Nyiltér.*)

Másolat. Nyilatkozat. Alólirott D. Tóth Sándor szentesi lakos ezennel kijelentem, miszerint Dr. Vecseri Sándor ügyvéd úrral szemben indokolatlanul használtam a szentesi kir. járásbíróshoz intézett 1906. 1906. Pr. I. 931 számú beadványomban azon kifejezéseket hogy: „nevezett ügyvéd úr tudatlanság és akaratlanon kívül egy általam alá nem írt meghatalmazás alapján pört indított, s hogy ezen eljárásával nekem sok költséget és kellemetlenséget okozott.” Meggyőződésem arról,

hogy ezen állításaim nem felelnek meg a valódságnak. — Kijelentem továbbá, hogy Dr. Vecseri Sándor ügyvéd úr ellen ugyancsak a szentesi kir. járásbíróshoz beadott 1906. V. 475/6. számú kérvényemben használt azon kitétel, hogy: „én Dr. Vecseri Sándor urat nem bírtam meg azzal, hogy Dr. Öze Gyulát saját személyében perelje, s tőle perköltiséget is követeljen; s tőle soha nem hallottam, hogy Dr. Öze Gyula elleni peremet folytatja,” szintén valótlan. — Ezek után Dr. Vecseri Sándor ügyvéd úrtól úgy a bíróság előtt, mint e helyen is ünnepélyesen bocsánatot kérek, s ismételen kijelentem, hogy a vele szemben emelt alaptalan ragalmakat tudatlanságból tettem. — Feljogosítom ezek után Dr. Vecseri Sándor ügyvéd urat, hogy ezen nyilatkozatomat 2 helybeli lapbsaját, költsége men közzé tehesse. — Szentes, 1906. november: hó 14-én. D. Tóth Sándor sk. Előttünk: Szemerey Zsigmond sk. Vízihányó István sk.

Ez azon rettenetesen felfújt bűnyű, melyben kedves barátaim és az Alföldi Ellenzék engem okirathamisítással vádoltak, támaszkodva egy bírói végzésre, amely azonban nem érte meg azt a gyönyörűséget, hogy jogerőre emelkedjék; mert mint jogi csodabogarat, a felsőbírószak megsemmisítette.

Azóta már hetek teltek el, de hiába vártam, hogy az „újs”, aki olyan buzgó volt a nem jogerős végzést publikussá tenni a tárgyalás intim részleteivel, talán a jogerős megsemmisítő végzést is publikálni fogja; nem tette; nyilván azért, mert ezzel már nem gyalázhatott engem. — Kénytelen vagyok tehát magam tisztogatni a rém szórt piszkot. — D. Tóth Sándorral már végeztem. — Az Alföldi Ellenzék ellen pedig a sajtópert megindítottam.

Szentes, 1906. november hó 14.

Dr. Vecseri Sándor,
ügyvéd.

Felelősszerkeztő: BÁNFALVI LAJOS.

Kiadótulajdonos: „Szentes és Vidéke” könyvnyomda

Földbirtokra.

30000 koronáig terjedőleg:

1000 korona költségen
évre fizetendő 49 kor 50 fill.

törlesztése is. A költségen bármikor visszafizethető, és teljes névértékben levonás nélkül folyósíthatik. — Tessék bizalommal hozzám fordulni. HEGEDŰS, postamester, a vöröskereszt mellettlevő Balogh szűrszobáiban. 1.—

Hódmezővásárhelyen.

Élőkerítés.

200,000 darab nagyon szép két éves gledicia-csemete eladó. Kertek, tanyák s udvarok elkerítésére a legcél-szerűbb, mert gyönyörű, áthatlan élőkerítést lehet belőle készíteni. Ezre I. oszt. 12 kor. II. oszt. 6 kor. Csomagolás önköltségen. Megrendelésnél 1/3-előleg kériük. Nagyobb vételnél árengedmény. Írásbeli megkeresésekre kimerítő választ ad

Varga Mihály,

3—1 ev. ref. tanító
Posta helyben. Nagykágya. (Bihar m.)

Minden untánzt és netán
nyomás büntethető.

Valódi a

Thierri-féle balzsam

csakia a zöld apácavédjeggyel. Törvényesen védve. Régtől híres, föllmulhatatlan emésztési zavarok, gyomorgörge, köhika, katarus mellfájás, influenza stb. ellen. Ára: 12 k, vagy 6 nagy flveg patenzzárral 5 Koronára bérmentve.

Thierry Centifoliaencse általában ismert mint utó-
érhellen szer

minden, még oly régi seb, gyuladás, sérülés, abszcesszus és daganat ellen. Ára: 2 tégely 3 korona 60 fillér bérmentve. Széküldi csakis előleges fizetés vagy utánvét mellett

Thierry A. gyógyszerész Pragrada, Rohitsch-Sauerbrunn mellett. Eredeti kössönöriratok ezreit tartalmazó röpirat ingyen és bérmentve. Raktár Budapestén: Török József és Dr. Egger László, Luogoson Vértés L. Gyógyszertárban. 50—27

Értesítés.

Felhivom a t. háztulajdonosok szives figyelmét, ha házukat javíttatni vagy átalakíttatni akarják, hogy ezen munkákat, valamint külterületi építkezéseket és temetői kriptaépítéseket is a legutányosabban vállalom el és a muokát minden esetben a legnagyobb gyorsasággal teljesítem is, a megrendelők teljes megelégedésére.

A n. érdemű közönség szives pártfogását kérve, vagyok
tisztellett:

Vranka Lajos

Kiadó pinchehelyiségek.

Egy utcára nyíló nagy, világos, cementezett

pinchehelyiség,

melyben lakás is van es mely fekvésénél fogva

tűzifa és szénkereskedés

céljaira kiválóan alkalmas, azonnal átvételre is bérbeadó.

Értekezhetni lapunk szerkesztőjével

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp.,

a Horgony-Pain-Expeller
pótléka

egy régióknak bizonyított háziész, mely már több mint 37 év óta legjobb fájdalomosillapító szernek bizonyult. Közönségen, csúszal és meghűlésekkel, né, bedörzsolés keppen használva. Figyelemreztetés, Silány hanisztványok miatt használatkor óvatossá legyünk és csak olyan bőveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegyvel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozban van csomagolva. Ára üvegekben K—50, K 1 40 és K 2.— és ügyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszer-tára az „Arany Oroszlánhoz”, Prágában.

Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi széküldés.

*E) rovathban közlőtekért nem vállal felelősséget a Szerk